

Miljødirektoratet
v/fiskeseksjonen, Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

post@miljodir.no

Deres ref:

Saks nr.: 2021/69_1

Dato: Deatnu/Tana: 14.10.2021

Saksbehandler: Hans-Erik Varsi

Tlf. +47 924 00 935

Forslag til oppfølging av handlingsplan mot pukkellaks

- Viser til Rapport M-2003 2021 - 2021 Forslag til handlingsplan mot pukkellaks – juni 2021 fra NINA og Statsforvalteren i Troms og Finnmark.
- Til utlysning av rådgiver/seniorrådgiver stilling ved Miljødirektoratet, med ref. 61-2021VFI

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) foreslår til oppfølging av handlingsplan mot pukkellaks med at;

- 1) Det bør opprettes en rådgiverstilling for forvaltning pukkellaks med virkeområde i Tanavassdraget på norsk side. En rådgiver stilling bør denne gang plasseres til Tana.

Myndighetenes særlig manglende forvaltning– av pukkellaksinvasjonen til Tanavassdraget i perioden 2018 - 2021, mangler sidestykke i norsk offentlig forvaltning av marine - og fornybare ressurser. Det er ikke mulig å utrykke sterkt nok – uansvarligheten i forvaltningen som har dominert i 4 års perioden.

Stillingen bør fysisk plasseres til det området som er sterkest rammet av pukkellaksinvasjonen. Det er uten tvil Tanavassdraget og fjordene – elvene i Øst-Finnmark. Når stillingen plasseres til Øst-Finnmark, vil det gi åpenbare fordeler, ved at den ansatte kommer inn i et fagmiljø med byråkrater/fagpersonell og fiskere som har erfaringer fra pukkellaksinvasjonen siden 2017 til i dag.

Det begrunnes med at det har vært åpenbare fordeler når Statsforvalteren i Troms - og Finnmark har administrasjonssted i Vadsø, en km fra fjæra til Varangerfjorden, hvor hoved innsiget av pukkellaks kommer igjennom. Når så mye som over 40 000 pukkellaks har fått gå uhindret opp til Tanaelva i år, kan oppgangen i 2023 være 2-3 ganger høyere.

I tillegg kommer pukkellaks i en 5 mils elvestrekning nedenfor telle stasjonen som ikke er registrert, anslås til 10 – 15 000 pukkellaks. Da vil det være særdeles viktig at myndighetene og TF som lokalt forvaltningsorgan, jobber aktivt med samme mål – å få fisket opp mest mulig av pukkellaksene, før de når gyte plassene i Tanaelva med sideelvene.

- 2) Benn Larsen foreslås som medlem til nasjonal kompetansegruppe, med Dan Vidar Rasmus som varamedlem.
- 3) TF foreslår at kompetansegruppa ledes fra Finnmark, med både leder og sekretariat. TF støtter rapportens forslag her fullt ut.

Det er svært uheldig at i Tanavassdraget har myndighetene praktisert over tid en motsatt forvaltning av fiskeressursene, ift. reguleringer i sjølaksefisket, og i forhold reguleringer i våre naboelver i Finnmark.

Ved pukkellaksforvaltningen fra 2017 og til og med i år, er Tanavassdraget forsømt på en uakseptabel og en helt unødvendig måte av myndighetene.

Uttaks metoder av pukkellaks med garnredskaper, som ble brukt både i 2019 og i år i Finnmarks elvene, var ukjente i de elvene, og kjente i Tanavassdraget. Likevel nektet KLD med Miljødirektoratet, både i 2019 og i år, at garnfiskemetoder som er kjente for fiskere i Tanaelva, ble vurdert som lite egnet til uttaksfiske etter pukkellaks.

Grunnlag:

Pukkellaksen er en fremmed og aggressiv art i Tanavassdraget. Pukkellaksen er ikke en ukjent art her. Både på 1960/70 tallet var arten til stede i Tanaelva. Imidlertid har pukkellaks bestandene økt formidabelt i Tanavassdraget, siden 2017 til og med i år.

I rapport - forslag til handlingsplan mot pukkellaks beskrives det på en god måte om en hurtigvoksende fremmed bestand og om myndighetenes forpliktelse til forvaltning, jf. s. 4:

«Pukkellaks er en fremmed art med stor evne til å spre seg og etablere nye tallrike bestander (Artsdatabanken 2018). Norge har underskrevet og lovfestet Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD 1993), og har dermed forpliktet seg til, så langt det er mulig og hensiktsmessig, å kontrollere eller utrydde fremmede arter som truer økosystemer, habitat eller arter.»

I rapporten beskrives det også om egnede garnredskaper. De garnredskaper som er brukt ved utfiskingstiltak etter pukkellaks i elvene i Finnmark i 2019 og i år, er kjente og brukes enda i dag i Tanaelva (unntatt i år da det var stengt for laksefiske). Etter det TF er opplyst om fra konkrete

elver i Varanger og egne erfaringer, har bifangster av atlantisk laks vært marginale under uttaksfiske i 2019 og i år.

Imidlertid har TF argumentert for tilnærmet «døve ører», når TF har søkt om utfiskingstiltak. De aller fleste utfiskings søknadene er avslått av Miljødirektoratet, både i 2019 og i år. TF påpeker at Miljødirektoratets avslag er bygget på sviktende faglig grunnlag, og særlig mangelfullt praktisk erfaring med bruk av aktive garnredskaper i uttaksfiske. Lokal spisskompetanse med bruk av garnredskaper over lang tid, er fullstendig ignorert her av statlige myndigheter.

Pga. særlig mangelfull statlig forvaltning av pukkellaks oppgangen til Tanavassdraget fra 2017 til og med i år, vil det kreves formidabelt arbeid og ressurser, til å møte betydelig høyere oppgang av pukkellaksene til Tanafjorden og Tanavassdraget i 2023, i forhold til ved årets oppgang.

Hvis det er uklarheter om TFs forslag, er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Dearvvuodat - med hilsen

John Nystad/s
TF leder

Hans-Erik Varsi
Direktør

Kopi: Klima- og miljødepartementet – Naturforvaltningsavdelingen, postmottak@kld.dep.no